

[A G E N D A 21 B C N]

escoles + sostenibles

La participació a l'Agenda 21 Escolar de Barcelona

Abril, M.; Castelltort, A.; Franquesa, T.; Weissmann, H.

agenda21escolar@bcn.cat

www.bcn.cat/agenda21/a21escolar

Participació, educació i sostenibilitat

La construcció d'una cultura de la sostenibilitat s'associa necessàriament a la participació entesa dins d'un marc democràtic.

La participació és un mitjà per arribar a determinats objectius socioambientals i un fi en sí mateix, ja que constitueix la pràctica modeladora de la societat que volem, dins la qual cada persona ha de ser escoltada i també ser capaç d'escoltar les altres.

La participació social suposa l'aprenentatge de destreses personals per a l'acció i per una eficient interacció amb els altres, l'adquisició d'una sèrie de valors i actituds que acompanyen la voluntat i el desig de participar, com: la responsabilitat, la confiança en la potència de les accions col·lectives enfront als esforços individuals, la creença en l'existència de solucions alternatives, el compromís, etc.

Quines condicions afavoreixen la participació?

Per garantir que la participació es transformi en un espai d'aprenentatge social i ètic és imprescindible:

- un sistema d'organització que ordeni, contingui i augmenti els sentiments de pertinença al grup i al centre escolar,
- el plantejament d'objectius clars i consensuats,
- un sistema de comunicació permanent que informi dels resultats de les accions compartides i asseguri una informació clara i transparent,
- un sistema de seguiment i avaluació que afavoreixi l'ajust permanent de les accions.

La participació en el marc de l'A21E

El Programa Agenda 21 Escolar planteja la participació com un dels seus principals reptes. Entenem la participació com el conjunt d'accions col·lectives els objectius dels quals s'associen amb algun tipus de canvi que contribueix a l'assoliment de beneficis comuns.

Des de la coordinació del programa A21E de Barcelona s'anima i s'acompanya al professorat a donar oportunitats a l'alumnat per a la participació.

Així mateix, s'ajuda al professorat a comprendre la correlació que existeix entre l'aprenentatge de la participació concebuda com un valor i una actitud i el principi de regulació que planteja l'enfocament constructivista de l'ensenyament i l'aprenentatge.

Això suposa -per part del professorat- la necessitat de traspasar la **responsabilitat** i el control de les decisions per estimular la major **autonomia** possible de l'alumnat.

A l'A21E, la participació es manifesta a través de:

- La **presentació voluntària d'un projecte** d'ambientalització adequat a les característiques i necessitats de cada centre.
- El desenvolupament d'un programa d'A21E **respectuós amb l'estil i les possibilitats** de cada institució escolar.
- La **decisió voluntària** de cada centre d'aprofitar o demanar recursos i propostes de formació.
- Un **sistema d'avaluació respectuós** amb la manera particular d'organitzar i desenvolupar cada A21E.
- La **creació d'una comissió** formada per representants de tota la comunitat educativa que coordina i dimanitza les accions programades.
- La **gestió autònoma** -per part de l'alumnat- de la **comunicació** electrònica amb la coordinació del programa per transmetre informacions i consultes.
- L'**intercanvi d'experiències** entre l'alumnat de secundària.
- La realització de **trobades d'alumnes** representants de les comissions de secundària per tal d'intercanviar propostes i idees.
- L'**aprenentatge horitzontal** posant en contacte escoles i organitzant sessions formatives dirigides a tots els col·lectius.

Bibliografia

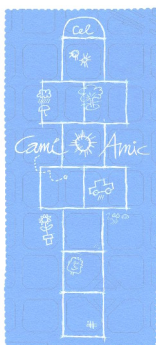
HART, R.A. **La participación de los niños en el desarrollo sostenible.** Barcelona: P.A.U. Education, 2001.

HERAS, F. **EntreTantos: guía práctica para dinamizar procesos participativos sobre problemas ambientales y sostenibilidad.** Valladolid: GEA, 2003.

SOCIETAT CATALANA D'EDUCACIÓ AMBIENTAL. **Aprendre a participar.** [Barcelona]: SCEA, Ajuntament de Barcelona, 2004. Recull de recursos, 9.

WEISSMANN, H.; LLABRÉS, A. **Guia per fer l'Agenda 21 escolar.** Barcelona: l'Ajuntament, 2001.

Camí Amic

El **CAMÍ AMIC** és un projecte comunitari d'educació en valors cívics i mediambientals, que busca la complicitat i la col·laboració de la gent dels barris de l'Esquerra de l'Eixample i Sant Antoni.

Un compromís ciutadà, amb recolzament municipal, que promou canvis en les conductes més incíviques i una millor organització de l'espai públic.

No només vol centrar-se en el disseny d'un possible recorregut segur per anar a l'escola, fomentant l'autonomia dels nens i nenes, sinó que desitja promoure un ús del carrer més just i respectuós amb totes les persones; que el carrer, el barri, la ciutat esdevingui un espai de relació, de col·laboració i d'intercanvi, un espai educatiu i d'enriquiment personal per a tothom, un espai agradable, de participació, implicació i de treball en xarxa.

Objectius específics:

- Remodelar els carrers i places per que esdevinguin espais de relació. Un espai més saludable, més net, més verd i menys contaminat.
- Difondre la responsabilitat de tots els agents socioeducatius implicats en el projecte, conscienciant de l'objectiu comunitari d'educació en valors
- Sensibilitzar els agents socioeducatius que el carrer i les places són una aula cívica on es poden potenciar determinats models de conducta.
- Crear una xarxa amb els diferents agents socioeducatius implicats per tal d'assolir un objectiu comú.

- Remodelar alguns trams centrals a la zona implicada (tram central) per a prioritzar persones sobre vehicles, que connecti les zones verdes i els diferents equipaments del barri
- Fomentar els valors ambientals, amb criteris de mobilitat urbana més sostenible.
- Fomentar la mobilitat i la reflexió sobre la seguretat vinculada a la mobilitat
- Conscienciar als nens i nenes de la implicació i participació que cal per a gaudir d'un espai millor

Entitats que formen el projecte

6 escoles públiques i les seves AMPES
2 Instituts d'Educació Secundària i les seves AMPES
1 Biblioteca
2 Polisportius Municipals
1 Associació Esportiva
2 Centres Cívics
4 Associacions de Veïns i Veïnes
2 Associacions de Comerciants
3 entitats d'educació en el lleure
El Districte de l'Eixample

Contacte: Helena Agell
coordinació@golferichs.org

Per una nova cultura del territori?

Mobilitzacions i conflictes territorials

Eva Alfama

Àlex Casademunt (alex.casadmunt@uab.es)

Gerard Coll

Helena Cruz

Marc Martí

Institut de Govern i Polítiques Públiques (IGOP)-UAB

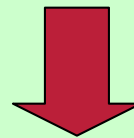
1.1 Justificació i interès d'aquesta recerca

- S'emmarca en una línia de recerca sobre moviments socials i polítiques públiques, amb antecedents a l'IGOP (*Creadores de Democracia Radical, Joventut, Okupació i Polítiques Públiques*) i un aparell teòric (XACC) i metodològic (observació participant, tècniques qual.) amb tradició en l'equip de moviments socials de l'IGOP. Suposa una aplicació a l'àmbit dels moviments autoanomenats "en defensa del territori" i al de les polítiques territorials (mobilitat, assentaments, espais oberts,...).
- Es considera una temàtica d'actualitat i rellevància sociopolítica (esclat de conflictes-"cultura del no"-NIMBYS) i també acadèmica (Oriol Nel·lo (2003): *Aquí No!*).

1.2. Objectius de la recerca

2 objectius:

1. Caracteritzar algunes mobilitzacions “en defensa del territori” per tal de rebutjar “etiquetes” i generalitzacions
2. Avaluar els impactes d’aquestes mobilitzacions en les polítiques territorials (i en la política i cultura territorials)

- 4 casos a estudiar (PHN/Ebre, Pla 22@bcn; SLE-Empordà; SV-EVO per Bracons)
- 2 hipòtesis de treball

1.3. Hipòtesis de treball

HIPÒTESI 1:

Les mobilitzacions estudiades en els quatre casos de han estat promogudes per entitats i plataformes, que s'autoanomenen "en defensa del territori" i que es configuren com a xarxes d'acció col·lectiva crítica en llurs entorns locals i no locals, tenen un discurs ampli i extensible, no exclusivament localista, una orientació proactiva i una voluntat explícita de proposar alternatives tant a nivell local com global.

HIPÒTESI 2:

Aquestes mobilitzacions han tingut uns impactes en les polítiques territorials concernides en les dimensions substantiva, operativa i conceptual-simbòlica d'aquestes. En l'explicació d'aquests impactes considerem la capacitat de les mobilitzacions d'incidir en la distribució de recursos presents en la xarxa de polítiques i de rendibilitzar les diferents estructures d'oportunitat política que s'han donat al llarg dels conflictes.

(SUBHIPÒTESI 2) : De forma exploratòria plantejem que aquestes mobilitzacions han tinguts impactes en la política i cultura territorials.

1.4 Els casos:

- Mobilitzacions en defensa de l'Ebre; mobilitzacions al voltant del model territorial a l'Empordà; al voltant del Pla 22@bcn; de l'EVO per Bracons:
 PDE; coordinadora 22@; Salvem l'Empordà; Salvem les Valls
- Metodologia: 30 entrevistes en profunditat a tècnics, polítics, activistes i periodistes + anàlisi documental (fonts primàries i secundàries)
- Representativitat i exemplaritat dels casos
- EOP canvi de govern (treball de camp 2003-2005)

	EBRE	EMPORDÀ	22@BCN	BRACONS
QUÈ està en joc?	— PHN- Transvasament aigua de l'Ebre — Projecte estatal	— Ordenació del creixement urbanístic i turístic — Promotors públics i privats	— Pla 22@bcn: projecte de reforma urbana + atracció de noves activitats @ — Projecte Ajuntament BCN	— Construcció infraestructura viària de gran capacitat — Projecte Generalitat

14. Els casos

		EBRE	EMPORDÀ	22@BCN	BRACONS
QUI està en el joc	Opositors	— Moviment antitransv. — Científics — Partits — Gov. CCAA: Aragó i Catalunya (tripartit)	— Plataforma Salvem l'Empordà	— Diversos grups veïnals — Partits: CIU	— Plat. Salvem les Valls — Partits: ICV-EUIA, ERC ; Ciutadans pel Canvi
	Partidaris /promotors	— Govern estatal PP i CCAA governades pel PP	— Interessos promotors (immobiliàries, etc...)	— PSC — Aj. BCN — Promotors — Propietaris sòl	— CIU, PSC, PP — Generalitat: DPTOP — Diputació Girona, Consells Comarcals, Aj. Olot — Cambres comerç
	Ambivalents	— CiU — UE	— DPTOP (Generalitat) — Ajuntaments Empordà	— Generalitat — Partits: ICV-EUIA, ERC	— Generalitat: DMAH (canvi de posició 2003)
Què es confronta?	Opositors	— Nova cultura de l'aigua, gestió de la demanda	— Planificació, ordenació	— Desenvolupament exògen	— Política de mobilitat sostenible
	Promotors	— PHN, gestió de l'oferta	— Liberalització sòl	— Desenvolupament exògen	— Política territorial agressiva

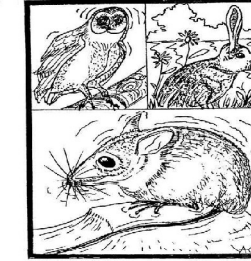
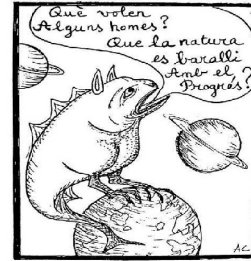
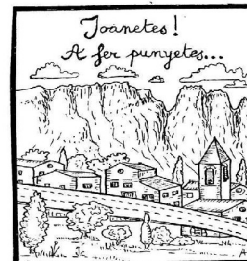
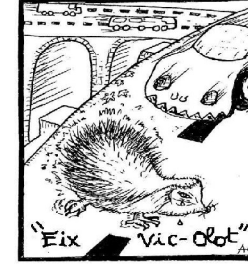
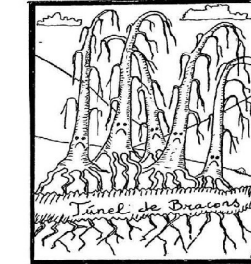
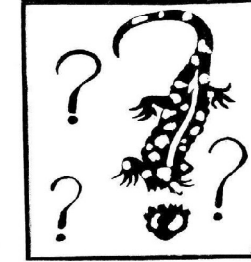
Objectiu 1. Caracterització dels agents mobilitzadors (I)

	Plataforma en defensa de l'Ebre (PDE)	Coord. d'entitats al voltant del Pla 22@bcn	Salvem l'Empordà (SE)	Salvem les valls (SV)
Composició social	+ popular i transversal	+ comunitats alternatives + intel·lectuals	+ tècnic, joves	Indígenes/forans
Estructura organitzativa	Assemblea intercomarcal Comissions tècniques	Diferents entitats i col·lectius	Entitat formal Salvem les Valls	Entitat formal IAEDEN Comissions tècniques
Discurs	Fort sentiment identitari Marc cultural territorial → sostenible	Elements identitaris Denúncia de l'especulació	Debat sobre model territorial i econòmic Paisatge	Debat sobre model territorial i econòmic Espais naturals

Caracterització dels agents mobilitzadors (II)

	Estratègies d'acció (PDE + 22@+ SE +SV)
Àmbit social	• Mobilitzacions al carrer (manifestacions, concentracions, encadenades, bicicletades, performances, accions directes no violentes...) • Visibilitat en els mitjans de comunicació (accions mediàtiques, comunicats,...) • Capacitat d'articulació amb moviments socials molt diversos i de diferents procedències
Àmbit institucional polític	• Pressió preelectoral als partits polítics (Compromís per l'Ebre, Bracons) • Pressió i interlocució a diferents nivells de govern (UE, governs locals) • Iniciatives legislatives (22@) • Seguiment i control planificació (POUM Vall d'en Bas – Pla Dir. Empordà – 22@)
Àmbit legal	• Recursos, al·legacions i denúncies en l'àmbit judicial i a diferents nivell de l'Administració (instrumentals/finalistes)
Àmbit tècnic i científic	• Elaboració de documentació i estudis tècnics i científics i difusió • Organització de Jornades i conferències de reflexió i debat.

CAP DE SETMANA

ESCAC A L'EIX VIC- OLOT I EL TÚNEL DE BRACONS

Sant Andreu de la Vola, 31 de maig i 1 de juny del 2003

Dissabte 31/05/03

A les 11:00 Acampada a la Rectoria de la Vola (Sant Pere de Torelló) Senyalitzat

A les 15:30: Tallers/debat: **Globalització** a càrrec de Raul Valls coordinador de Salvem les Valls, **Políticament incorrecte** a càrrec d'Àlex Casademunt professor en Ciències Polítiques UAB, **Desobediència civil** a càrrec d'activistes i amb informació jurídica, **Taller de pancartes** per a petits i grans (porteu material: plàstics gruixuts, llençols vells, pintures...)

De 17:00 a 18:00 Posta en comú i conclusions

18:00 Música i Ball amb el grup **CALAIX de POMADA**

Diumenge 1/06/03:

9:30 Concentració al Local social de Joanetes per compartir cotxes . Esmorzar (a càrrec de cadascú)

A les 10:00 Sortida de la **MARXA A PEU** per la vall del Fornés des de Sant Andreu de la Vola

A les 14:00 **BOTIFARRADA I GRUP DE MÚSICA TRADICIONAL** a la Rectoria

Preu del tiquet dinar: 5 euros **cal reservar** confirmant per correu electrònic mafab@wanadoo.es, Informació www.salvemlesvalls.org o bé al 972 27 25 21

SI NO TENIU VEHICLE: Si veniu per Osona hi ha tren fins a Torelló i busos freqüents fins a Sant Pere de Torelló. Si veniu per La Garrotxa hi ha bus des de Girona o BCN fins a Olot. Si ens aviseu amb temps (màxim divendres) us vindrem a buscar a Olot o Sant Pere. Tels: 972 27 25 21 o bé 650.74.82.34

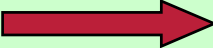
Prou agressions al territori, cap projecte irracional enlloc ! Amb la movilització social i les lleis a la mà podem aturar les obres!

Objectiu 1. Caracterització de les “mobilitzacions en defensa del territori”: Resultats.

- Caracterització (O. Nel-lo, 2003, 53): “Hem vist que aquests es caracteritzen pel fet de ser: a) locals, b) reactius, c) monotemàtics, d) apolítics, i e) a-institucionals”.

		Objectius de l'acció col·lectiva	
		Preservació, conservació, statu quo	Desenvolupament alternatiu
Sentiment identitari	Refugi	NIMBY: Basats en les comunitats locals Reactius Es constitueixen contra una decisió determinada, sense voluntat de transformació global ni local Discurs monotemàtic i localista	Comunitats alternatives (neorurals, ecoaldeas...): Basats en comunitats culturals alternatives Tendència a l'anticipació Voluntat de transformació local però no global Discurs integral i extensible
	Projecte	Entitats/grups conservacionistes: No basats en comunitats sinó en un projecte Discurs monotemàtic i localista, sense voluntat de transformació global	MDT: Basats en una comunitat al voltant d'un projecte Discurs integral i extensible Voluntat d'incidir en la política i la transformació global i local: actuació en xarxa per aconseguir-ho

Objectiu 2. Impactes de les mobilitzacions

Record. (Nel·lo 2003): manca de projecte: impactes puntuals sense rendiment creatiu

Dimensió substantiva	-paralització de projectes (Derogació transvasament i projectes d'urbanització Empordà) - modificació de projectes (EVO per Bracons/Pla 22@bcn) - proposta o acceleració de projectes (PDT-Empordà)
Dimensió operativa	- introducció de nous actors en la xarxa de polítiques - visibilització de les contradiccions entre els actors institucionals i increment de les tensions entre aquests - alteració de les estructures de representació partidista
Dimensió conceptual i simbòlica	- impuls de temes en el debat públic: paisatge, planificació més integrada, nova cultura de l'aigua - potenciació d'un nou marc cognitiu (sostenibilista) com a referent de les polítiques territorials - deconstrucció de la noció d'interès general com a instrument de legitimació de les decisions públiques

Impactes en la política i cultura territorials? (I)

	“Cultura del No”	Nova cultura del territori
Els Ciutadans	Actitud irracional, a partir d’una actitud bàsicament egoista s’oposen sense alternatives a qualsevol intervenció en l’entorn proper.	Visió complexa, no tot és el mateix: en cada conflicte hi ha diferents grups, estratègies, discursos, abast de les propostes que elaboren, etc.
La protesta	La protesta es buida de qualsevol contingut polític, interpretant-la com una simple moda o com el resultat d’una societat que no està suficientment madura políticament.	Formes de participació crítica, que sovint no només qüestionen un determinat problema, sinó que pretenen aportar reflexions al voltant de problemàtiques més àmplies
El conflicte	Es nega la possibilitat d’entendre de forma positiva el conflicte entre visions oposades que conviuen a l’àmbit social	Inherent a la societat: Els conflictes són l’expressió de tensions i malestars latents que en un moment determinat es visibilitzen, i alhora són processos creatius, generadors de noves oportunitats i de formes alternatives de participar

Impactes en la política i cultura territorials? (II)

Marc cultural	Productivista (especulatiu) Entén el territori com un recurs o un factor de producció, que s'ha de posar en funció de l'actual model econòmic per tal de millorar la productivitat i la competitivitat o bé treure un major profit de les inversions realitzades.	Sostenibilista Marc en construcció, que integraria diferents sectors que s'oposen al marc cultural productivista, considerat hegemònic. Agrupa, a vegades de forma contradictòria, diferents concepcions sota un mateix paraigua: la <i>naturalista</i> , la <i>patrimonialista</i> , <i>anticapitalista</i> , <i>sostenibilitat ecosocial</i> ...
El Progrés	Els projectes promoguts pels sectors econòmics i avalats per l'Administració (o viceversa) són concebuts per millorar el benestar de tothom. Visió linial i unívoca del progrés	Visió crítica del "progrés", que implica entrar en un debat on es fan explícit els beneficis i els costos de cada projecte, tant per l'entorn natural com pels diferents grups socials; es qüestiona el concepte d'interès general.

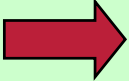
- **On és el problema?** Només es considera "cultura del no" quan la discrepància ve de grups de la societat civil. Mentre que es problematitza la intervenció ciutadana, no es problematitza l'actuació dels lobbies que tradicionalment han influït en la política territorial.

CONCLUSIONS (I): DAFO MDT

DEBILITATS -Capacitat de mobilització limitada (+ volatilitat?). -Escassetat de recursos econòmics i humans, que genera per una banda la dificultat o incapacitat per afrontar els múltiples fronts oberts al mateix temps (urbanització difusa, aigües, residus, paisatge, infraestructures...). -Dificultats per a treballar a dos nivells: en els conflictes locals i en l'establiment de mecanismes d'intercanvi i coordinació amb altres mobilitzacions.	AMENACES - Pèrdua d'independència, flexibilitat i espontaneïtat. - Esclat de conflictes interns (protagonismes, estancaments, dogmatismes, guetització...). - Deixar de ser un actor reconegut per part de l'Administració en la gestió del conflicte i en la planificació. - Pèrdua de la capacitat confrontativa degut a la integració en els mecanismes de consulta de l'Administració.
FORTALESES -Impactes en polítiques concretes i notable presència mediàtica. -Gran coneixement de la realitat local. -Voluntat de crear espais d'intercanvi, comunicació i coordinació entre diferents mobilitzacions -Discurs complex que trenca amb les dicotomies urbà/rural; global/local; societat/natura i les divisions temàtiques (residus, planificació, gestió de l'aigua, energia, etc.). - Capacitat de proposició.- Creixent reconeixement com a interlocutors per part de l'Administració.	OPORTUNITATS -Consolidació de les xarxes d'intercanvi de coneixements, experiències i recursos entre diferents mobilitzacions -Assegurar una millor connexió estable amb la universitat i els experts. - Aprofitar la fragmentació institucional (els diferents Departaments o nivells de govern) i les oportunitats que genera un govern de coalició (divisió en les elits polítiques dirigents). - Recurs a noves directrius europees que avalen algunes de les tesis del moviment (Estratègia Territorial Europea, Directiva marc d'aigües, AAE,...)

CONCLUSIONS (II): MDT noves formes de participació en la construcció d'una nova cultura del territori?

Conseqüències a nivell teòric:

MDT noves formes de participar en la gestió del territori
noves formes de participar en una nova cultura del territori (percepcions, actituds, valors i comportaments en vers el territori)

DAFO MDT possibilitat d'enfortir els MDT com a agents de canvi cultural

Conseqüències a nivell pràctic:

Propòsit del Centre per a la Sostenibilitat del Territori (CST): promoure (a través de la observació, educació i acció) una nova forma d'entendre i d'entendre's (amb) el territori (nova cultura del territori).

 El CST també es planteja l'enfortiment de les MDT

LA CARTA EUROPEA DE TURISME SOSTENIBLE AL PARC NATURAL DEL DELTA DE L'EBRE

Parc Natural del Delta de l'Ebre, Av. Catalunya 46, 43580, Deltebre. E-mail: lescolarvidals@terra.es

xabril@gencat.net

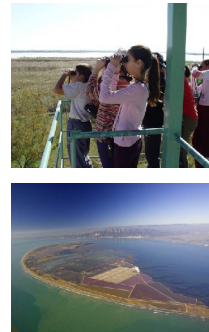
INTRODUCCIÓ

El 1991 un grup de treball de la Federació de Parcs Naturals i Nacionals d'Europa (Europarc) va iniciar una reflexió sobre el turisme sostenible als espais protegits europeus. El seu treball va recollir-se en un document que duu el títol significatiu de *Loving them to death?* (Estimar-los a mort?), el qual conté, a més, exemples de bona gestió del turisme en parcs europeus.

Aquest treball, en les seves conclusions, proposa un seguit de recomanacions per als gestors dels parcs i per al sector turístic, entre les quals hi ha la redacció d'una Carta europea del turisme sostenible als espais protegits (CETS).

El procés de redacció es va iniciar l'any 1995 i va culminar l'any 1998 amb la presentació oficial de la Carta a la població de Saint-Amand-les-Eaux, al Parc Natural Regional d'Escarpe-Escau (França).

La CETS és, de fet, un programa de bones pràctiques relacionades amb el turisme sostenible a àrees protegides. La carta vol ser l'expressió concreta d'un compromís contractual i voluntari entre gestors d'àrees protegides i els empresaris turístics que encoratgi el desenvolupament del turisme en harmonia amb la gestió sostenible dels recursos naturals d'aquests espais.

LA CARTA AL DETALL

Els objectius de la Carta són :

- La protecció i la millora del patrimoni local
- El desenvolupament econòmic i social
- La preservació i la millora de la qualitat de vida de la població local
- El control de l'afluència de turistes i la millora de la qualitat dels serveis

A qui s'adreça la Carta?

La Carta s'adreça a tres tipus de signataris:

1. Els responsables de la gestió de l'espai protegit.
2. El empresaris turístics situats dins l'espai protegit o a la seva àrea d'influència.
3. Els operadors turístics que treballin amb espais protegits.

En aquests moments només la primera etapa de la Carta, l'adhesió dels espais protegits, es troba operativa, si bé es preveu per a molt aviat el segon pas, d'adhesió dels empresaris turístics.

Quin procés segueixen els espais naturals?

Pel que fa als parcs, el procés d'adhesió a la Carta exigeix:

- Realitzar una diagnosi de l'espai protegit i de l'activitat turística.
- Dissenyar una estratègia per al turisme d'acord amb els principis de la Carta (fase actual del PNDE).
- Presentar l'estratègia i un pla d'actuació a 5 anys a la comissió europea d'avaluació.
- Rebre la visita d'un expert designat per la comissió europea d'avaluació.
- Signar el compromís de dur a terme el Programa d'actuació a 5 anys.
- Avaluar els resultats de l'estratègia a la fi d'aquest període.

Els objectius base per a l'estructuració del Diagnòstic han estat:

- Cooperació.
- Protecció i valorització del Patrimoni.
- Satisfacció de les necessitats dels visitants/ qualitat de l'experiència.
- Informació de la zona i sensibilització.
- Productes turístics relacionats amb l'espai protegit.
- Formació.
- Manteniment de la qualitat de vida local.
- Beneficis per a l'economia local.
- Gestió dels fluxos de visitants.

GRUP DE TREBALL

L'objectiu del GT és la presentació del Dossier de Candidatura, treballant en els documents que el conformen, és a dir, assegurar que el diagnòstic s'ajusti a la realitat del territori, i acordar l'Estratègia i Pla d'Acció per als pròxims 5 anys, que permetran avançar cap a un desenvolupament turístic sostenible al Parc Natural del Delta de l'Ebre.

Qui forma el GT?

- Parc Natural del Delta de l'Ebre
- Associació de Turisme Rural de les comarques de l'Ebre
- Associació d'Empreses d'Activitats i Serveis Turístics del Delta
- Serveis Territorials Departament de Comerç i Turisme TE
- Consell Comarcal Baix Ebre i Consell Comarcal del Montsià
- Ajuntaments d'Ampostà, Camarles, Deltebre, l'Aldea, Sant Carles de la Ràpita, l'Ampolla i Sant Jaume d'Enveja
- SEO/BirdLife
- Comunitat de Regants de l'Esquerra de l'Ebre
- Comunitat de Regants de la Dreta de l'Ebre
- Cooperativa Càmara Arrossera del Montsià
- Cooperativa Arrossaires del Delta de l'Ebre
- Societat Catalana d'Educació Ambiental
- CODE

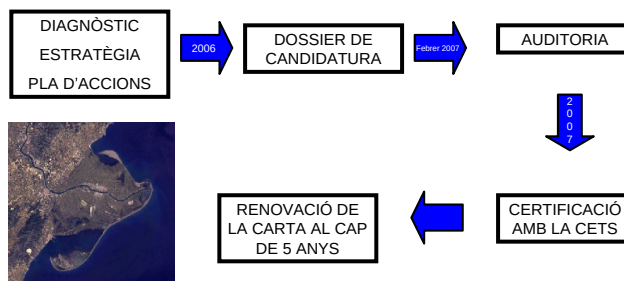

FÒRUM PERMANENT

El FP és un organisme plurinstitucional, on estan representats tots els actors implicats. En principi, l'objectiu d'aquest fòrum és arribar a un consens per a la presentació de la candidatura, sense que al llarg d'aquest procés o bé un cop concedida la CETS, es pugui constituir-se formalment en una estructura institucionalitzada, sota la fórmula que es decideixi entre els actors implicats, així com la seva estructura organitzativa i les seves funcions, entre les que, com a mínim, hauria de figurar la realització del seguiment del compliment del Pla d'Acció.

PERSPECTIVES DE FUTUR

Implica't amb els residus!

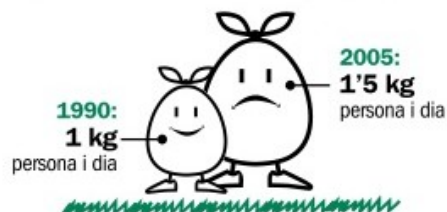
Àrea Metropolitana de Barcelona
Entitat del Medi Ambient

Un projecte per implicar-nos amb els residus

Les deixalles d'avui en dia no són les mateixes que les de fa alguns anys. Cada vegada en produïm més. La brossa generada a l'Àrea Metropolitana en dos dies ompliria un camp de futbol.

Però, a més de la quantitat, també la varietat i toxicitat dels residus augmenten. Fem servir més de 30 tipus de plàstics, alguns difícilment reciclables i que trigaran centenars d'anys a descompondre's. I altres elements quotidians com el mercuri de les piles o l'oli de fregir tenen capacitat per contaminar milers de litres d'aigua quan esdevenen residus.

La manera d'enfocar el problema dels residus és avançar en el concepte de que els residus no són materials que hem de fer desaparèixer, sinó recursos que mitjançant la reutilització i el reciclatge tenen un nou valor.

La recollida selectiva és el primer pas

Les associacions de veïns i de veïnes: protagonistes del canvi

A la CONFAVC i a DEPARNA creiem en aquesta "nova cultura dels residus". Per això, des de les associacions de veïns impulsem un projecte per a reduir i reciclar al màxim els residus de les nostres activitats, a la vegada que creem cultura de respecte a l'entorn.

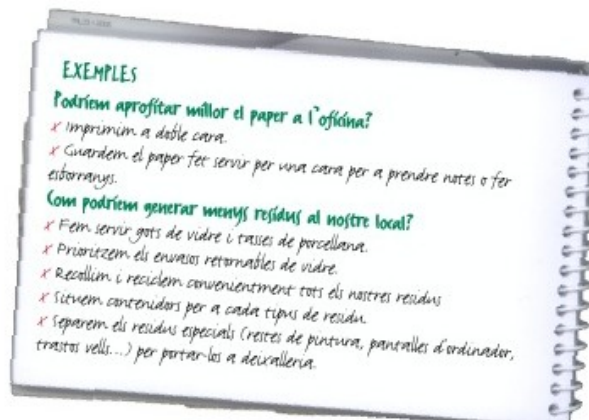

Els veïns i les veïnes hem de participar en la millora de la gestió dels residus al nostre barri i en aquest procés les entitats som una peça imprescindible, tant per fer arribar a l'administració les nostres demandes com per difondre el missatge i implicar els veïns/es.

La nostra associació s'implica amb els residus: el procés d'ambientalització

En aquest projecte, més d'un centenar d'associacions de veïns/es ens posem a treballar per realitzar una bona gestió dels residus als nostres locals i activitats:

Aplicant aquestes mesures i predicant amb l'exemple, ajudarem a que tots els veïns/es se n'adonin que amb una mica d'esforç tots podem reduir els residus a les nostres activitats quotidianes, a casa, quan anem a comprar...

Implica't amb els residus!

C/ Doctor Aiguader, 18 | 08003 Barcelona
Tel: 93 268 89 80 | Fax: 93 268 89 81
www.confavc.org/projecteresidus
projecteresidus@confavc.org

Redacció: German Rafales, Ruth Pena, Rosa Marín, Alfons López, Aida Aguilera.

CREANT XARXA AMBIENTAL

Catacrac
Centre de Dia Eneida
Col·laborador Tabuenca
Patronat Domènech

PRESENTACIÓ DE L'ORGANITZACIÓ

Fruit de la proposta que us presentem va néixer a finals de 2005 l'Associació d'Educació Ambiental Acció Catacrac, entitat creada per cinc joves del barri de Gràcia i que ha estat la llavor d'Acció Catacrac SL, empresa creada l'estiu de 2006 per tres dels membres de l'entitat.

OBJECTIU DE LA INICIATIVA

Breu prèvia

Iniciativa 1: el mes de maig de 2005 obre les portes el **Centre de Dia Eneida** al carrer de Venus del barri de Gràcia. Amb la voluntat de donar-se a conèixer al barri, i davant la proximitat de les festes de Gràcia, ofereixen la possibilitat als diferents carrers de donar-los suport en l'elaboració del guarniment amb els seus usuaris i usuàries. La difícil coordinació d'horaris i la proximitat de la festa, impossibilita que la proposta arribi a bon port.

Iniciativa 2: també el mes de maig, el **Punt Verd Col·laborador Tabuenca** manifesta en el Consell de Sostenibilitat i Medi Ambient de Gràcia, la seva voluntat de dur a terme activitats durant les festes de Gràcia per tal de donar a conèixer als veïns i a les veïnes del barri l'existència d'aquest equipament ambiental.

Iniciativa 1+ Iniciativa 2= naixement d'Acció Catacrac: el mes de juliol un grup de joves decidim connectar les dues iniciatives i dinamitzem al Centre de Dia Eneida uns tallers de creació d'elements festius amb material reciclat per guarnir i dinamitzar el Punt Verd Col·laborador Tabuenca durant la Festa Major de Gràcia 2005. La valoració de la participació dels usuaris i les usuàries del centre de dia en la vida social, cultural i festiva del barri és tant positiva, que decidim crear una entitat, **Associació d'Educació Ambiental Acció Catacrac**, per tal de canalitzar aquest i d'altres projectes. En menys d'un any, aquesta iniciativa i d'altres projectes ambientals ens animen a crear una empresa, **Acció Catacrac SL**, per tal de dedicar-nos professionalment a l'educació ambiental, l'educació en el lleure i la cultura.

Objectius de la iniciativa

- ☐ Fomentar el treball en xarxa: connectar entitats i realitats d'un mateix entorn, tot realitzant a través de
- ☐ l'educació ambiental, activitats que fomentin la relació entre elles.
- ☐ Treballar l'educació ambiental amb el col·lectiu de persones amb discapacitat i amb risc d'exclusió social.
- ☐ Incorporar l'educació ambiental dins del projecte multidisciplinar del Centre de Dia Eneida.
- ☐ Afavorir activitats de relació i d'intercanvi d'experiències entre diferents realitats socials: comunitat educativa
- ☐ (infants) i el col·lectiu de persones amb discapacitat i amb risc d'exclusió social.
- ☐ Reforçar les línies de treball de l'Agenda 21 Escolar del CEIPM Patronat Domènech.
- ☐ Donar a conèixer i fomentar l'ús del Punt Verd Col·laborador Tabuenca entre els veïns i les veïnes de la vila de Gràcia.
- ☐ Potenciar projectes educatius que treballin l'impacte ambiental derivat de la gran quantitat de residus que es generen cada dia.
- ☐ Contribuir a entendre els residus com un recurs.
- ☐ Promoure la importància de les tres erres: reduir, reutilitzar i reciclar.
- ☐ Potenciar la creativitat i la imaginació dels infants i de les persones amb discapacitat.
- ☐ Divulgar i comunicar, a través d'un esdeveniment cultural i social com la Festa Major de Gràcia, diferents aspectes i problemàtiques relacionades amb la sostenibilitat i el medi ambient, des d'una vessant lúdica i educativa.
- ☐ Afavorir activitats relacionades amb el medi ambient, on els infants i les persones amb discapacitat aprenen i es diverteixen.

ÀMBIT D'ACTUACIÓ I DESTINATARIS

L'àmbit d'actuació del projecte que us presentem és el Districte de Gràcia, tot i que Acció Catacrac treballem en d'altres districtes de la ciutat. Al Districte d'Horta-Guinardó també hem iniciat una petita experiència de treball en xarxa, on col·laborem amb l'entitat de gent gran **Associació Nou Horitzó**. També a Gràcia vam impulsar, conjuntament amb dotze entitats de diferents àmbits (comerç, festa, accessibilitat, associacions de veïns), un acte conjunt i solidari per recaptar fons per La Marató de TV3.

Inicialment els destinataris d'aquest projecte han estat les **persones amb discapacitat del Centre de Dia Eneida**, amb qui vam iniciar uns tallers amb l'objectiu de fer-los partíceps de la vida cultural de la vila de Gràcia. Davant els bons resultats d'aquesta experiència festiva, vam ampliar el projecte incorporant els **nens i les nenes del CEIPM Patronat Domènech**.

PRESSUPOST

Tots els tallers que hem realitzat des del juliol de 2005 amb els usuaris i les usuàries del Centre de Dia Eneida, així com les trobades i els intercanvis d'experiències amb els nens i les nenes de l'escola Patronat Domènech, ho hem fet des d'Acció Catacrac voluntària i desinteressadament.

Els tallers en horari de temps de migdia al CEIP Patronat Domènech (i a les altres tres escoles) i les visites al Punt Verd Col·laborador Tabuenca han estat subvencionades per la Generalitat de Catalunya i el Districte de Gràcia (Pla Educatiu d'Entorn).

El cost de les activitats programades al Punt Verd Col·laborador Tabuenca durant les festes de Gràcia (El Reciclatge va de festa), han estat subvencionades pel Sector de Serveis Urbans i Medi Ambient i el Districte de Gràcia (Medi Ambient i Pla de civisme). La gestió, programació i coordinació han estat assumides per Acció Catacrac sense cap cost.

MECANISMES D'AVALUACIÓ I RESULTATS OBTINGUTS

El primer mecanisme d'avaluació que ens va fer adonar que el nostre projecte anava pel bon camí, va ser quan el setembre de 2005 les responsables del Centre de Dia Eneida ens manifesten la valoració tant positiva dels tallers i de l'experiència de les festes de Gràcia, i ens demanen que seguim col·laborant amb el seu centre incorporant l'educació ambiental en el seu organigrama educatiu. **Aquesta demanda va suposar que ens animéssim a crear l'Associació d'Educació Ambiental Acció Catacrac l'hivern de 2005**, i que l'estiu de 2006 donem un pas endavant i ens arrisquem a emprendre un nou projecte empresarial basat en l'educació ambiental, **Acció Catacrac SL**.

També ho és la bona acollida que des d'un principi vam rebre de tota la comunitat educativa del CEIPM Patronat Domènech, especialment de Crea i creix, empresa que gestiona el temps del migdia, extraescolars i els casals d'estiu. Així com els suport del tècnics del districte de Gràcia de medi ambient, accessibilitat, educació i joventut.

D'altra banda, hem rebut la demanda d'una altra escola del barri de Gràcia (CEIP Josep Maria Jujol) d'incorporar-se en aquest projecte. Per tant, en aquests moments estem valorant la possibilitat de presentar al Districte de Gràcia una proposta més ambiciosa amb l'objectiu de rebre suport per treballar l'educació ambiental conjuntament amb entitats de persones amb discapacitat i escoles del barri. Pretenem ampliar el número d'escoles i el número d'entitats i realitats socials: persones cegues, sordes, amb altres malalties mentals etc.

Un altre mecanisme d'avaluació ha estat el canvi d'actituds i la millora de la majoria dels usuaris i les usuàries del centre de dia des que vam iniciar l'intercanvi d'experiències amb els nens i les nenes de l'escola. Molts d'ells, amb actituds transgressores, han manifestat sentiments de tendresa, sentiments amagats fins que han interactuat amb els infants.

RESULTATS OBTINGUTS

Aquest projecte de treball en xarxa, de coneixement de l'entorn, de participació en la vida social, cultural i festiva del barri, de relació i d'activitats comunes entre col·lectius que aparentment poden semblar tan diferents, ha demostrat ser un **element d'integració per a les persones amb discapacitat i amb risc d'exclusió social** del Centre de Dia Eneida, al mateix temps ha aportat als infants de l'escola Patronat Domènech la possibilitat de **conèixer altres realitats socials d'una manera natural tot trencant possibles estereotips**.

Programa "Cuidem la terra, cuidem Collserola"

És un programa interdisciplinari inspirat en el document *Cuidem la Terra* adreçat als centres escolars. Vol anar més enllà de la sensibilització i la generació d'actituds vers l'entorn i per això estimula la participació en accions a favor de la Terra d'alumnes, mestres i pares.

Els referents

Els objectius

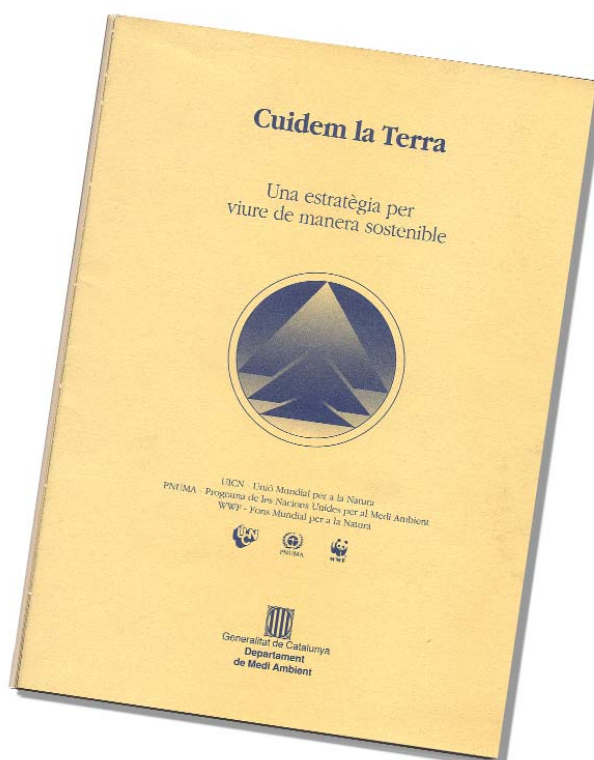
El procés

1. programació
2. introducció del programa a l'escola
3. la jornada de col·laboració
4. projecte de futur
5. avaluació

> Fitxa de la proposta educativa

Els referents

Al 1972 es celebra a Estocolm la Conferència de les Nacions Unides sobre el Medi Ambient Humà. Per primera vegada la comunitat internacional es reuneix per parlar sobre les causes dels problemes ambientals. Des d'aleshores s'han redactat diferents documents on es planteja un nou desenvolupament tenint present el medi ambient. Així, l'any 1991 es publica *Cuidem la Terra* (redactat per PNUMA, UICN i WWF). Es tracta d'un document de treball preparat per la cimera de la Terra celebrada a Rio de Janeiro l'any 1992. En ell es proposen mesures per tal d'integrar la conservació i el desenvolupament i es fa una llista dels principis que haurien de guiar una societat sostenible. Recentment, l'any 2002, s'ha celebrat una nova cimera (Rio +10) a Johannesburg.

Cuidem la Terra, Cuidem Collserola

Educació infantil i Primària

És un programa interdisciplinari que pretén estimular la participació d'alumnes, mestres i pares en accions positives envers l'entorn, començant col·laborant amb el Parc de Collserola i després des de l'escola amb la Terra. El poden realitzar des d'una classe fins al centre sencer d'educació infantil i primària.

Objectius didàctics

- Adonar-se de la problemàtica ambiental i dels efectes de l'activitat humana en el medi natural.
- Experimentar tècniques diverses per millorar l'entorn.
- Col·laborar en el manteniment del Parc.
- Respectar i facilitar el compromís amb la conservació.

Metodologia

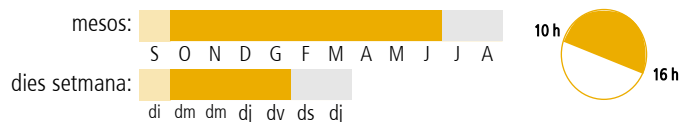
- Presentació de la problemàtica ambiental de la terra.
- Diàleg educador, mestre, alumnat.
- Consulta de fonts d'informació.
- Participació en una actuació de manteniment o millora en el medi natural.
- Realització des de l'escola d'una actuació que té cura de la Terra.

Materials i recursos utilitzats

- Dossier pel professorat
- Audiovisual
- Bibliomòbil (petita biblioteca mòbil)
- Exposició *Collserola, un lloc en el món*
- Pòsters
- Fitxes o eines de treball per a l'alumnat el dia de la sortida

Lloc de realització	Centre d'Educació ambiental Can Coll	
Reunió de preparació	SI ☒	NO ☐
Màxim d'assistents	4 grups - classe per jornada	

Calendari i horari

Inscripcions

- 1- A partir de l'1 de setembre cal trucar a Can Coll per reservar data.
- 2- Un cop formalitzada la reserva, us farem arribar una carta amb la confirmació de la data i la convocatòria de la reunió de mestres.
- 3- Abans de l'activitat, heu d'ingressar l'import corresponent al c/c : 2100-3000-10-2201669057 de la Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona.
- 4- Envieu a Can Coll, per correu o per fax, una fotocòpia del resguard de l'ingrés amb les vostres dades.

Can Coll, Centre d'Educació Ambiental. Crta. de Cerdanyola a Horta, Km 2 Tel. 93 692 03 96. E-Mail: cancoll@parccollserola.net

Preu

83,05 € per grup-classe. (s'entén el grup-classe fins a 25 alumnes).

Cuidem la Terra, Cuidem Collserola Educació infantil i Primària

Fases del programa

Fases del treball	Lloc	Durada	Continguts	Seqüència d'activitats
Previ a la sortida	Escola	Mínim 3 hores	- La problemàtica ambiental i la necessitat de realitzar accions concretes per a resoldre-la. - Principis per avançar cap a una societat sostenible. - El Parc de Collserola com a espai natural protegit. - Organització de la sortida.	- Anada a l'escola: Sessió audiovisual amb un educador del Parc. - La bola del món (P-3, P-4, P-5 , 1r i 2n). - El joc de les accions (3r, 4t, 5è i 6è). - Visita a la bibliomòbil (petita biblioteca mòbil). - Visita a l'exposició "Un lloc en el món" (12 plafons). - Lectura dels pòsters de la Jornada de col·laboració amb el Parc.
Treball a Collserola	Medi natural	2,5 hores	- Els treballs de manteniment en un espai natural protegit. - El treball col·lectiu. - La participació en accions a favor de la Terra.	- Presentació dels educadors i de l'activitat. - Participació en alguna de les feines de gestió i manteniment que es duen a terme en el Parc (ajardinament, neteja, arranjament de camins...).
	Centre educatiu	1 hora màxim (tarda)	- El treball realitzat per cada classe. - Agraïment a mestres i alumnes.	- Posada en comú de les feines realitzades. - Lliurament d'un certificat d'agraïment a cada classe. - Cançó de cloenda.
Posterior a la sortida	Escola	2 hores	- Les actuacions a favor del medi. - La participació (Altres continguts dependran del Projecte de Futur escollit).	- El Projecte de Futur: realització des de l'escola d'una actuació que té cura de la Terra. - Avaluació de l'activitat conjuntament mestres i educadors del Parc.

Els objectius

Estimular la participació en accions positives envers l'entorn

Fer conèixer el Parc i les actuacions que s'hi realitzen

Generar una relació positiva entre els ciutadans i el seu entorn immediat

Tres idees

- Mantenir sà i habitable el planeta que compartim, requereix la nostra col·laboració
- Alumnes, mestres i pares junts podem fer-hi molt
- Podem començar col·laborant amb Collserola

El procés

1. programació

Per començar els mestres i l'equip del centre d'educació ambiental definirem on volem arribar amb el programa i quin procés seguirem amb els nens. Servirà, a més, per conèixer els recursos i saber com utilitzar-los.

2. introducció del programa a l'escola

la bibliomòbil

Recull de més de 60 documents que inclouen, llibres, vídeos i carpetes informatives.

Està estructurat en tres parts: material per l'educador, material per l'alumne i àudio-visuals.

Està a la disposició de l'escola un mínim de dues setmanes.

L'anada a l'escola

Un educador de can Coll va a l'escola per tal d'introduir la problemàtica ambiental als nens i nenes.

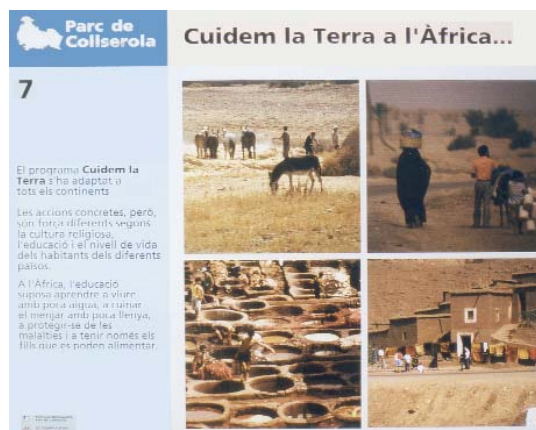
Per a educació infantil i 1r cicle de primària, explica un conte. Per als més grans, realitza una activitat entorn l'àudio-visual Cuidem la Terra.

L'exposició

Conjunt de dotze plafons que per grups aborden la problemàtica ambiental als diversos continents, la situació a Catalunya i el que l'escola pot fer.

Adequada a partir de cicle mitjà de primària.

3. la jornada de col·laboració

la preparació de la sortida a l'escola

Conjunt de pòsters, il·lustracions, fitxes ampliades i mapes que permeten començar a parlar del que farem el dia de la jornada de col·laboració.

La jornada de treball a Collserola

Durant un dia els alumnes amb els seus mestres van a la serra de Collserola per col·laborar en les diferents tasques que realitzen els serveis del Parc.

Revisar l'estat del bosc, fer manteniment d'àrees de lleure o de treball, netejar, arreglar fonts, enjardinar... són algunes de les feines possibles que es programen específicament per a cada escola i per a cada nivell.

La jornada de treball s'acaba agraïnt als participants la seva col·laboració

4. projecte de futur

Realització des de l'escola d'una actuació que té cura de la Terra

Preparació

- discussió a l'escola de possibles accions a realitzar
- extensió de la discussió als alumnes
- disseny de l'actuació i les activitats didàctiques relacionades

Realització

- realització de les actuacions decidides

5. avaluació

Mestres i educadors del Parc fan la valoració del programa conjuntament.

de font en font aprenem de l'aigua

**ESCOLES DE LA
VALL DEL GES, ORIS
I EL BISAURA**
Centres compromesos
amb el repte de l'educació
per a la sostenibilitat

Projecte promogut pel servei de medi ambient del Consorci de municipis de la Vall del Ges, Orís i Bisaura, a partir de la idea dels centres educatius dels municipis de Torelló, Sant Pere de Torelló, Sant Vicenç de Torelló i Sant Quirze de Besora. Amb la participació de Borja Pons (pàgina web), Xevi Quirante (logotip) i Neus Bruguera (dibuix) i el suport econòmic del Consell Comarcal d'Osona 2005/06

Concepte, coordinació tècnica i elaboració del material didàctic : viladraueducació.com

Centres que a partir d'un treball de diagnòstic han elaborat programes d'acció per millorar la seva gestió i el seu currículum, per adaptar-ho als nous reptes ambientals que tenim plantejats com a col·lectivitat.

De font en font és un programa que neix del desig de fer un treball globalitzador del propi l'entorn. S'ha començat per les fonts pel caràcter social i natural, que són també motiu de revalorització i com a valor social d'una nova cultura de l'aigua. Proposta curricular amb continuïtat i que fomenta la participació i el treball en xarxa.

Cada escola escull una o diverses fonts. Hi realitza una sortida per a recollir la informació com a base del treball a l'aula. Es demana també la participació d'un padrí o padrina que ens aporta les dades de caràcter social i històric.

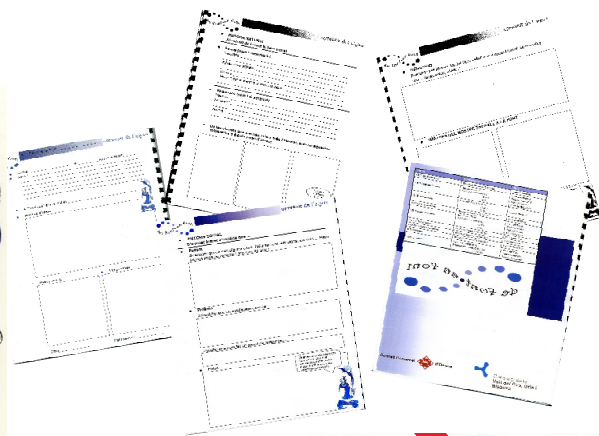
El coneixement d'un entorn des d'una visió ambiental a l'aula i al carrer, és a dir, des d'una perspectiva que ens ajudi a recuperar i a valorar aquest patrimoni.

Una proposta oberta a la participació, que fomenta el coneixement, la recerca i l'actuació en el propi entorn i la seva realitat.

La informació elaborada per cada un dels centres es consultable al web del Consorci; www.gesbisaura.cat

Centre	Nivell escolar	Font
CEIP Dr. Fortià Solà	Educació Primària (C.S.) 5è	Font de Sanaiàs
CEIP Segimon Comas	Educació Infantil Educació Primària (C.I.) (C.M.) (C.S.)	Font dels Mestres Font de St Jordi Font del Castell Font de l'Espadaler
CEIP Vall del Ges	Educació Infantil i Primària (C.I.) (C.M.) (C.S.)	Font de Puigrubí
Col·legi Sagrats Cors	Educació Primària (C.S.) 5è	Font de la Riera
CEIP Josep M ^a Xandri	Educació Infantil Educació Primària (C.I.) (C.M.) (C.S.)	Font del Pinyol Font de l'Aixeta Font del Ruixol Font de la Riera
Escola Rocaprevera	Educació Primària (C.M.) 3er	Font Vidranesa
SES Besora	Educació Secundària 3er ESO	Font del Castell
IES Cirvianum	Educació Secundària 2on i 3er d'ESO	Font del Bassalet
CEIP LLoriana	Educació Infantil (P-5) Educació Primària (C.M.) 3er (C.S.) 5è	Font del Viver Font del Bassalet Font de Nogueres

Si vols que la valori
l'ha de conèixer

ELS VOLUNTARIS/ES AMBIENTALS A LA Reserva Natural de Sebes (Flix)

Grup de Natura Freixe · freixe@gmail.com

ACTUACIONS REALITZADES PEL VOLUNTARIAT A LA RESERVA NATURAL DE SEBES DURANT EL 2006

S'ha comptat amb el suport de **23 voluntaris/es** que han col·laborat activament en les diverses tasques que se'ls hi han proposat des del Grup de Natura Freixe, i s'han pogut realitzar completament, o en una part prou significativa, pràcticament totes les accions previstes per aquest any, i fins i tot s'han encetat projectes nous que no estaven previstos a mig termini i que s'han pogut avançar.

IV Festa de les Cigonyes (26/03/06)

- Control de l'accés de vehicles a la Reserva durant les hores en que es va desenvolupar la Festa.
- Organització i control dels articles que es posaven a la venda (samarretes, dessuadores, guies, figures, gorres, ...).
- Controlar que els actes que es desenvolupessin davant del Mas del Directoratenció al públic, muntatge i desmuntatge, suport a l'entrega de diplomes i premis, supervisió dins del Mas del Director perquè no s'hi produeixi cap incident.
- Un darrer grup va ser l'encarregat de preparar el dinar al Mas de les Cigonyes pels/es voluntaris/es col·laboradors/es a la Festa.

Tasques de manteniment

- Tallada de boga a la llacuna per obrir espai i, d'aquesta manera, facilitar l'observació d'aus des de l'aguait.
- Neteja d'escombraries al Mas de les Cigonyes per retirar totes les restes de fils i plàstics
- Neteja de les escombraries que arrossega el riu en les zones de pastura dels cavalls de la Camarga.
- Esporga d'oliveres: al Mas de les Cigonyes i a Pitoia.
- Neteja i condicionament de l'entorn del Mas de Pitoia.

Tasques de construcció

Construcció d'una espona o marge de pedra seca al Mas de Pitoia, adequant la zona des d'on es veuran els cavalls pasturant, i evitar el despreniment del talús immediatament superior. La intenció és que esdevingui un itinerari circular que es batejarà com a "Passeig dels voluntaris".

Altres activitats

Col·laboració amb els membres del grup pel dia Mundial del Medi Ambient, guiant als visitants i vigilant l'estat del material al Mas de les Cigonyes i al Mas del Director.

Anellament de polls de cigonya, dels nius habilitats per a l'espècie.

Espais formatius

S'han anat succeint al llarg de la realització dels projectes de forma molt vivencial i concreta per cada projecte, i també es va realitzar el "Curs d'anellament per auxiliars B-3", en col·laboració amb l'ICO, a l'abril del 2006, al qual van assistir-hi 6 dels nostres voluntaris/es.

PERSPECTIVES A MIG TERMINI

La voluntat és la de seguir treballant amb totes aquestes persones que ens ajuden a portar a terme tasques i projectes gràcies al temps que cedeixen de manera totalment desinteressada a l'entitat, ja que d'altra manera no podrien realitzar-se, o almenys no amb el mateix ritme.

De totes maneres, creiem que cal consolidar les possibilitats formatives que els hi oferim i ampliar-ne el ventall per tal de gestionar fins i tot, algun curs reconegut a nivell administratiu.

Encetant una línia més participativa i que reverteixi en el propi equip de voluntaris/es, s'ha començat a experimentar amb un butlletí digital dirigit exclusivament a socis i col·laboradors/es del GNF, esperant que arribi a ser una eina on podran fer les seves aportacions i esdevingui un canal d'informació actualitzat i àgil.

RESERVA NATURAL DE SEBES - FLIX

TASCA	DATA	NUM PERSONES	JORNADA	HORES TOTALES
Organització i distribució de tasques per la festa de les Cigonyes	17.03.06	20	2,0	40,0
Support logistic Festa de les Cigonyes	26.03.06	22	8,0	176,0
Neteja de l'entorn del Mas de les Cigonyes	01.04.06	5	3,0	15,0
Anellament de polls de cigonya	30.05.06	3	5,0	15,0
Guàrdia Dia Mundial del Medi Ambient	04.06.06	6	4,0	24,0
Anellament de polls de cigonya	10.06.06	3	5,0	15,0
Estacades de boga a la llacuna	05.08.06	7	3,0	21,0
Estacades de boga a la llacuna	19.08.06	8	3,0	24,0
Estacades de boga a la llacuna	16.09.06	6	3,0	18,0
Neteja i condicionament entorn Pitoia	30.09.06	5	4,5	22,5
Transecte espona Mas de Pitoia	01.11.06	4	4,5	18,0
Construcció espona de Mas de Pitoia	04.12.06	12	4,5	54,0
Construcció espona de Mas de Pitoia	18.11.06	12	4,5	54,0
Esporga de les oliveres del Mas de les Cigonyes	30.11.06	4	4,0	16,0
Esporga de les oliveres del Mas de les Cigonyes	01.12.06	4	4,0	16,0
Esporga de les oliveres del Mas de les Cigonyes	08.12.06	4	4,0	16,0
Esporga de les oliveres del Mas de les Cigonyes	09.12.06	4	4,0	16,0
		129		560,5

Promoció de la cuina solar

Fundació Terra. Avinyó, 44. 08002 Barcelona. Tel: 936 011 636.
www.ecoterra.org – ecoterra@ecoterra.org

Escenari: La campanya de promoció de la cuina solar a Barcelona s'inicia l'any 2003. **Equip promotor:** La Fundació Terra. **Agents implicats:** Inicialment es centra en animar 25 grups escolars i d'entitats juvenils interessats en participar en una campanya. **L'objectiu** és donar a conèixer i experimentar amb la cuina solar parabòlica.

Organització: Per això es dissenyen diverses activitats que en el cas de les entitats participants els comprometen a seguir una sessió de muntatge i formació bàsica i a continuació a assistir a una trobada per cuinar amb el Sol a la plaça Catalunya de Barcelona el dia 8 de juny del 2003.

Recursos: Per a aquesta activitat es va dissenyar un programa pedagògic per tal que altres escoles interessades que no es van poder acollir a aquest programa poguessin disposar d'un recurs didàctic per a treure el màxim profit d'aquest giny solar.

Finançament: Un conveni amb l'Ajuntament de Barcelona. **Durada:** curs escolar 2003

Tipologia: La cuina solar parabòlica és una bona eina pedagògica per treballar els temes d'energia solar en la mesura que permet "tastar" quelcom gens senzill com és el poder de la radiació solar en el format d'aliments cuinats.

Valoració i perspectives: En aquesta primera activitat de cuina solar un altre fita és la de convertir aquesta recurs solar en un icone de la ciutat. Tot i que va ser al marge d'aquest projecte val a dir que la utilitat de la cuina solar parabòlica va animar a que alguna de les entitats sol·licités cuines solars per a activitats de cooperació internacional.

Escenari: Una segona etapa del projecte de promoció de la cuina solar es centra amb la promoció dels **Forns SOUL: Ànimes a les entitats – Aprofitament del Sol per a la cocció solar**. **Equip promotor:** ha estat ideat i coordinat per la Fundació Terra amb la col·laboració directa del Centre de Cuisine Solaire de Neuchâtel a Suïssa.

Recursos emprats: El forn solar SOUL consisteix en una caixa de material aïllant lleugera, portàtil i resistent que està dissenyada per cuinar, escalfar aliments i líquids. El seu pes és de 5 kg. En funcionament pot arribar a temperatures d'entre 100 i 130°C. En opinió de la Fundació Terra, aquest forn solar ultralleuger constitueix un repte de l'ecodisseny i és únic en el món per la seva versatilitat.

Organització: Apropar-se a la cocció solar amb un recurs més portàtil que no pas la cuina solar parabòlica es va fer també a partir d'un taller pràctic de tecnologia sostenible en la qual a partir d'un kit els usuaris havien de muntar el forn.

L'objectiu d'aquesta pràctica era valorar que l'esforç dels participants en fer-se el seu propi enginy solar amb el kit del forn solar SOUL. També es va fer una pràctica de recepte culinària en un àmbit de màxima visualització dels forns i de forma col·lectiva. **Dinàmica:** La primera pràctica va reunir més de 60 forns a l'esplanada de la Fira Biocultura. La segona pràctica fou al parc de la Ciutadella. Finalment, els forns solars van tornar a reunir-se en el marc de les Festes de la Mercè 2006, tot i que per causa del temps només s'hi aplegaren una quarta part.

La **durada** del projecte ha estat d'abril a finals de setembre.

Valoració i perspectives: En aquest sentit, la incredulitat inicial de què amb l'energia solar i un estri senzill es pugui preparar una paella o es puguin coure unes patates al forn, preparar unes magdalenes o fer un pastís (sempre que hi hagi radiació solar directa) pren un alt valor educatiu perquè trenca molts tòpics que es tenen sobre les energies renovables. Tant en el primer projecte com en aquest segon cal destacar l'efecte positiu que crea amb els participants de militància respecte a l'energia solar.

Pacte pels Residus a Ciutat Vella (BCN)

Autor: Josep Dalmau

Contacte:

GENAB
grup ecologista
del nucli antic
de Barcelona

Sant Pere Més Alt, 25 – 08003 Barcelona
Telèfon i fax: 933.191.680
e-mail: genab@genab.org

Escenari:

Els barris de la Ciutat Vella de la ciutat de Barcelona

Objectiu:

Pacte pels Residus és un programa d'educació ambiental, de sensibilització i de participació ciutadana en el tema dels residus sòlids urbans dirigit a tota la franja poblacional de les comunitats de la Ciutat Vella. El seu objectiu principal és canviar els hàbits de la comunitat per aconseguir una gestió domiciliària de les escombraries ecològicament sostenible.

Equip promotor:

Aula Ambiental del Grup Ecologista del Nucli Antic de Barcelona (GENAB). Format per un grup de monitoratge ambiental, format per persones procedents de diferents cultures i països residents als barris de Ciutat Vella, prèviament formades en coneixements sobre residus domiciliaris i tècniques d'informació a la comunitat.

Finançament:

S'ha rebut finançament de les següents administracions i entitats: Ajuntament de Barcelona, Entitat Metropolitana del Medi Ambient, Pla Integrals del Casc Antic i Ecoembes.

Agents implicats:

Els principals agents implicats són les principals entitats socials i culturals dels barris objecte del programa, les associacions de veïns, líders comunitaris i la ciutadania de la Ciutat Vella en general.

Organització mètodes i dinàmica:

1. Els educadors ambientals mantenen entrevistes directes amb els residents i comerciants de la Ciutat Vella en els seus propis domicilis i locals amb l'objectiu de corregir o incorporar hàbits correctes en la seva gestió de residus.
2. Paral·lelament es mantenen contactes amb les entitats socials més representatives dels barris de la Ciutat Vella a la fi d'aconseguir la seva complicitat i participació activa.
3. En cada un dels barris de la Ciutat Vella es creen grups de treball que tenen com a objectius principals elaborar un diagnòstic de la situació sobre la situació actual de la gestió dels residus urbans i fer una proposta de possibles solucions als problemes detectats, la qual es presenta a les administracions responsables.
4. L'objectiu final es aconseguir un compromís d'obligat compliment entre l'administració i la ciutadania per tal de facilitar el camí cap a una gestió sostenible dels residus sòlids urbans, A aquest compromís l'anomenem Pacte pels Residus.

Recursos emprats:

Recursos humans: 1 director de programa, 1 administratiu i 8 monitors ambientals.
Recursos materials: material gràfic per deixar en ma o a la bústia de tots els habitatges i comerços.
Altres recursos emprats: s'han emprat actes de carrer com a complement de les visites domiciliàries, com gegants, colles de diables, tabalers o grups de teatre de carrer.

Durada:

3 anys

Tipologia de l'experiència:

Educació d'adults mitjançant mètodes dinàmics d'informació i participació ciutadana generadors d'actituds positives vers a la cerca de solucions dels propis problemes, en aquest cas la pròpia gestió dels residus que ella mateixa produeix.

Valoració:

El resultat immediat del projecte va ser :

- Disminució de la presència d'escombraries fora dels llocs i horaris assignats.
- Augment significatiu de la recollida selectiva en totes les seves fraccions.
- Augment de la consciència ciutadana del seu paper com a productor de residus i augment de la seva exigència quan a la qualitat i quantitat dels serveis municipals.
- Creació de l'InfoPuntVerd, com resultat de les comandes d'informació que fan tant els residents com els comerciants.
- Des la finalització del projecte, per falta de finançament, les condicions de neteja dels carrers han empitjorat, la indisciplina i els hàbits de la ciutadania han empitjorat i els indicadors de sostenibilitat en la gestió de residus a la Ciutat Vella han patit les conseqüències.

Perspectives:

Pensem que canviar els hàbits actuals és absolutament necessari per a una bona gestió dels residus urbans. Hem demostrat que el nostre mètode educatiu ha donat bons resultats i que només fa falta mantenir-lo en el temps. Esperem que l'administració es doni compte d'això i que financi aquests tipus de projectes. El GENAB no parerà d'insistir i cercarà els recursos necessaris per aconseguir que la ciutadania de la Ciutat Vella disposi d'aquest tipus de recursos en educació ambiental.

S C E A
Societat
Catalana
d'Educació
Ambiental

FÒRUM **AMBIENTAL**
EDUCACIÓ 2000+

Aprendre i Actuar

Àrea d'Educació Ambiental

Fundació Catalana de l'Esplai

Dolors Almeda, 23 Locals 1-3. Cornellà de Llobregat (Barcelona)

Marc Guilerà Vivó mguilerà@esplai.org

Fundació Catalana de
l'Esplai

Experiències d'Aprenentatge Servei a la Fundació Catalana de l'Esplai

LA FÒRMULA : APRENTATGE + SERVEI

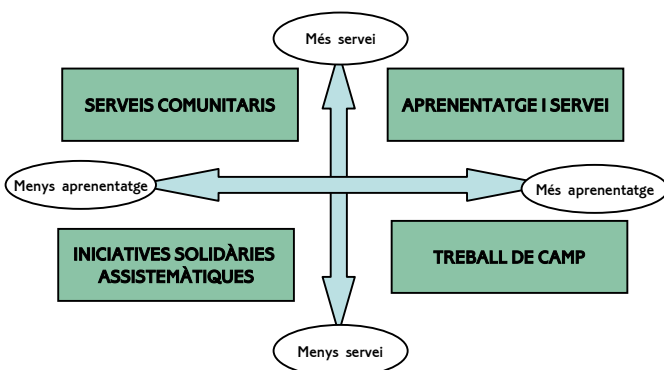
L'Aprenentatge Servei és una proposta metodològica que parteix de la combinació de l'**aprenentatge** de continguts ambientals, tècniques concretes, actituds i valors basats en experiències reals de millora dels entorns al **servei** de la comunitat.

Quan un grup classe decideix netejar els descampats propers a l'escola i condicionar-los per jugar estan realitzant una tasca de voluntariat de valor indiscutible per a la col·lectivitat. Si a la vegada que netegen els solars, estudien el tipus de deixalles que s'hi troben, el lloc on s'haurien d'abocar, la quantitat de residus que produeix el barri, les formes de reciclatge possibles i, com a conseqüència, es posen en contacte amb l'Ajuntament per demanar millores i fan una campanya de sensibilització ciutadana, podem dir que ens trobem davant d'un exemple d'**ApS**.

UNA EINA PER L'APRENTATGE DE LA PARTICIPACIÓ

L'ApS no és una activitat pedagògica exclusivament de voluntariat i acció social perquè també està íntimament vinculada a l'adquisició de coneixements, però tampoc és exclusivament una activitat intel·lectual de recerca, sensibilització i crítica perquè vol anar més enllà i participar en la realització de serveis cívics necessaris per a la col·lectivitat. L'ApS millora l'aprenentatge i impulsa la participació ciutadana.

Centre Promotor d'Aprenentatge Servei

Esquema conceptual. Service Learning 2000 Center (1996).

AVANÇAR AMB L'APS

Existeix una alta correlació entre la fonamentació de la metodologia ApS i els principis rectors de l'Educació per a la Sostenibilitat.

Actualment diverses iniciatives incorporen la dimensió ApS com:

- CAMPS DE TREBALL
- PROJECTES D'IMPLANTACIÓ DE L'AGENDA 21 ALS ESPLAIS
- PROJECTES D'INTERVENCIÓ ESCOLAR
- ACTIVITATS A LES ESCOLES DE NATURA

Les ApS permetran avançar i aprofundir molt més en els principis de l'Educació per la Sostenibilitat facilitant l'assoliment d'un pensament crític, sistèmic i complex, amb visió globalitzadora, amb atenció al sistema social present i futur i els valors des de la participació activa en la transformació de context proper dels participants.

Aturem el canvi climàtic

Àrea d'Educació Ambiental

Fundació Catalana de l'Esplai

Dolors Almeda, 23 Locals 1-3. Cornellà de Llobregat (Barcelona)

Carles Xifra Cirach cxifra@esplai.org

Una exposició sobre el canvi climàtic global

L'exposició "Aturem el canvi climàtic" de Fundació Catalana de l'Esplai, sobre el canvi climàtic global, cerca la implicació de tothom en aquest important repte socioambiental, i pretén facilitar eines de reflexió, participació i acció individual i col·lectiva.

L'exposició convida a descobrir la fragilitat de l'atmosfera i la nostra interacció i interdependència mútua. Presenta els símptomes del complex canvi climàtic, i ens convida a reflexionar sobre el paper de cadascú, apropant-nos propostes d'acció per a tenir cura del planeta i avançar en la sostenibilitat.

COMPETÈNCIES DE PARTICIPACIÓ

Per a participar en la solució, és necessari conèixer el problema, estar informats sobre el fenomen de l'escalfament, saber com afecta la vida quotidiana i les mateixes possibilitats que existeixen per a fer-hi front.

L'exposició però, pretén anar més enllà de la sensibilització entorn a la problemàtica ambiental. Pretén comprometre les persones en la reflexió crítica de les seves accions i estils de vida, per tal de que sentin la necessitat, voluntat i possibilitat d'actuar, i siguin capaces de prendre decisions i d'introduir canvis per un món més sostenible.

Es cerca explorar les implicacions en el canvi climàtic, però s'allunya del terreny individual que culpabilitza a la resta de la població del problema i convida a la inacció, fent èmfasi en la importància de plantejar reptes col·lectius d'esplais, d'escoles, d'entitats o empreses... per a participar en la construcció del futur paradigma de la sostenibilitat.

CONTINGUTS

L'exposició proposa la reflexió de les persones a través d'un recorregut conceptual molt específic. L'estructura dels plafons permet realitzar diferents lectures i adaptar els continguts a diferents edats: en un primer nivell, s'adreça a ciutadans a partir de 12 anys (adolescents i adults). En un segon nivell, amb selecció de continguts, permet desenvolupar la exposició amb nens i nenes a partir de 8 anys.

Cada plafó disposa d'una ambientació concreta fora del plafó, que genera motivació i suggereix preguntes inicials interessants: soques d'arbres, plantes, experiments atmosfèrics, mesurador de CO₂, molí i helicòpter solar, joguines de material reutilitzat,...

Es proposa la interacció del públic a través d'unes enquestes inicials, així com de la interacció amb la vida quotidiana a través de les calculadores informàtiques incorporades a un ordinador portàtil.

- Plafó 1 **A**tmosfera, que fràgil ets!
- Plafó 2 **B**escanvis invisibles
- Plafó 3 **C**O₂, més del compte!
- Plafó 4 **D**esafinat la Terra
- Plafó 5 **E**sbrinar les causes
- Plafó 6 **F**uturs incerts
- Plafó 7 **G**eh?, no gràcies!
- Plafó 8 **H**abilitats per la sostenibilitat
- Plafó 9 **I** aprendre a actuar

Projecte Rius

Una iniciativa de l' Associació Hàbitats
info@projecterius.org

Escenari

L'àmbit d'actuació són les conques fluvials catalanes.

Objectius

L'objectiu del Projecte Rius és apropar la ciutadania al rius i als espais fluvials a través de l'educació ambiental, el voluntariat ambiental i la participació ciutadana.

Equip promotor

El Projecte Rius sorgeix al 1997 de la mà del departament d'ecologia de la Universitat de Barcelona, del Grup de Defensa del Ter i de l' Associació Hàbitats.

Finançament

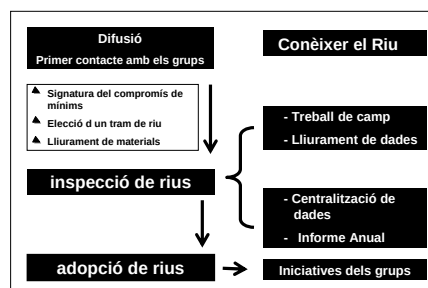
El finançament del projecte és bàsicament públic i en els darrers mesos s'ha iniciat una línia de col·laboració amb les empreses.

Agents implicats

El Projecte Rius està obert a tota la ciutadania. Hi participen grups de voluntaris diversos; associacions, famílies, grups d'amics, escoles, espais, ajuntaments,...

Organització, mètodes i dinàmica

El Projecte Rius s'estructura en dues fases principalment. Una primera que és la d'inspecció de rius que consisteix en que els grups de voluntaris escullin un tram de riu i en facin inspeccions dos cops l'any; a la primavera i a la tardor. Amb els resultats obtinguts s'elabora l'informe anual sobre l'estat de salut dels rius catalans.

La següent fase del Projecte Rius és la d'adopció. Els grups de voluntaris que volen anar més enllà adopten el tram de riu que han estat mostrejant, agafant un compromís més gran i actuant directament amb l'espai realitzant accions de millora com ara plantacions, recuperació de camins...aquests projectes de custòdia es realitzen conjuntament amb l'ajuntament i els altres grups locals de voluntaris i es fa mitjançant la signatura d'un acord d'adopció.

Recursos emprats

Es compta amb un equip tècnic de 5 persones per coordinar i dinamitzar el projecte i el recolzament de la junta directiva de l'Associació Hàbitats. I per descomptat amb els milers de voluntaris.

Durada

El projecte es comença a dur a la pràctica al 1999 i de moment no té data de finalització.

Tipologia de l'experiència

L'experiència es pot considerar un projecte d'educació ambiental, voluntariat ambiental i participació ciutadana entorn a la protecció i gestió dels espais fluvials.

Valoració

La valoració al llarg d'aquests 9 anys de funcionament és molt positiva.

Perspectives

Les perspectives del Projecte Rius en els propers anys són les de mantenir els grups de voluntaris inspeccionant els rius i promoure i fomentar els projectes d'adopció com a eina de participació en la gestió fluvial.

Contactes

934 213 216/ 653 796 174
info@projecterius.org

El Pressupost Participatiu de Rubí

Els amics i amigues de la Societat Catalana d'Educació Ambiental m'han fet un regal. M'han demanat que els expliqui, des de la meva experiència com a Alcaldessa de la ciutat de Rubí, el Pressupost Participatiu de la meva ciutat. Un projecte - fet realitat - adreçat a compartir amb la ciutadania una de les decisions més importants que es prenen en els municipis: el destí dels diners públics.

Ja fa més de tres anys que no sóc l'alcalde de la meva ciutat - tot i que estic decidida a tornar-ho a ser l'any que ve - i potser aquest sigui, d'entre els molts projectes que vaig endegar, un dels que em sento més satisfeta i amb moltes ganes de tornar-ho a fer.

Ara, que he hagut de recordar la gestació, el procés seguit i els resultats obtinguts, he rememorat no només les dades, els plantejaments i els objectius polítics sinó també aspectes més emotius, sensacions molt agradables; m'he trobat amb imatges i moments d'aquells pels quals val la pena dedicar-hi temps i esforços a "la cosa pública".

Avui, amb la perspectiva que proporciona el temps me n'adono que els plantejaments de llavors no només són vigents sinó que són encara més necessaris que mai. Que la corresponsabilització de la ciutadania en els afers públics és el millor remei contra molts dels mals que pateix la nostra generació; la millor vacuna per al futur de la nostra societat.

Els ciutadans i les ciutadanes som molt més exigents ara que abans però encara menys que ho seran les generacions futures. Les administracions hem d'estar preparades i convençudes que una altra manera de fer les coses no només és possible sinó necessària i que una gran part d'aquest canvi passa pel diàleg permanent entre ciutadania i governants.

M'heu demanat que us expliqui la meva experiència com a alcaldessa de Rubí. Segurament el més important és el que us acabo de dir; ara, però, us dibuixo en quatre pinzellades els trets més característics d'aquella experiència, que malauradament, els nous governants de la meva ciutat ni van saber ni van voler continuar.

A començaments de l'any 2002 vàrem convidar a tots els ciutadans i totes les ciutadanes de Rubí a participar en una aventura col·lectiva. Una aventura que consistia en compartir una esfera de poder polític entre la ciutadania i els seus governants.

Aquesta aventura ja havia començat una mica abans, durant l'elaboració del programa polític que Iniciativa per Catalunya Verds (ICV) de Rubí va presentar a la ciutadania amb motiu de les eleccions municipals de l'any 1999.

Estem parlant, per tant d'una proposta nascuda d'una voluntat política: la de regenerar l'esfera pública de la vida de la ciutat, en la línia d'aplicar polítiques de radicalitat democràtica, davant l'evidència d'un distanciament cada vegada més gran entre els ciutadans i els representants polítics com a resultat del qüestionament dels mecanismes de representació del nostre sistema democràtic.

A partir d'aquesta constatació, es tractava de ser agosarats i anar una mica més enllà, treballar de forma decidida en la recerca de noves fórmules de relació entre aquells que ostenten el poder formal i aquells que l'atorguen; entre els governs i els ciutadans.

L'objectiu bàsic del Pressupost Participatiu de Rubí va ser intentar desmitificar tot el que significa la participació ciutadana, integrar la decisió pública dels rubinencs i rubinenques en la quotidianitat, en la nostra manera de governar, en definitiva, en la nostra manera d'entendre la democràcia i el servei a la ciutat. Modestament, preteníem - i pretenem - generar una nova consciència ciutadana que permeti socialitzar i democratitzar la vida política.

La transcendència i la complexitat d'una aposta tan ambiciosa ens obligava, des d'una lògica de responsabilitat política a dimensionar-la correctament per evitar falses expectatives que poguessin generar frustració. Per aquest motiu vàrem decidir no importar, sinó elaborar un model propi de Pressupost Participatiu per a Rubí, això sí, construint-lo de forma consensuada i participativa.

Durant dos anys, ciutadans, associacions, tècnics i polítics vàrem treballar colze a colze en la definició d'un marc genèric per després concretar-lo per mitjà d'un autoreglament que establia els

mètodes, la temporalitat, les estructures, el funcionament, els actors,...necessaris per portar-lo a la pràctica. La qual cosa vàrem fer a partir de l'any 2002.

Assemblees territorials, delegats de propostes, consells temàtics, comissió de seguiment, Consell de Ciutats,...tota una nova terminologia sorgida del treball conjunt que va anant configurant a Rubí un nou espai per a la trobada i la participació ciutadana amb resultats concrets i tangibles.

Pensava llavors i el mantinc ara, que els governs, sobretot els governs locals, han de superar la rigidesa de l'esquema en el que s'han situat. S'ha d'encarar la funció política de transformació social. No poden limitar la seva acció al rol d'administració, han d'afrontar sense més pèrdua de temps la missió de governar els pobles i les ciutats.

Cal crear mecanismes i estructures de diàleg permanent; apropar les decisions que afecten a la col·lectivitat als propis protagonistes, de corresponsabilitzar-los en la vida de les seves comunitats.

Com podeu comprendre, aquesta aventura que vaig compartir amb centenars de rubinencs i rubinenques va ser una experiència realment intensa i gratificant; és per això que us deia a l'inici d'aquesta comunicació que els amics i amigues de la Societat Catalana d'Educació Ambiental m'havien fet un regal.

Sincerament, moltes gràcies.

Núria Buenaventura i Puig

Diputada Presidenta de l'Àrea de Medi Ambient

Diputació de Barcelona

Proyecto Fenix: proceso de procesos

Proceso de diagnóstico participativo y desarrollo de un nuevo marco estratégico

Miguel Pardellas mpardellas@sgea.org y Araceli Serantes boli@udc.es

PRESENTACIÓN

La Estrategia Gallega de Educación Ambiental (EGEA) tenía como vigencia el sexenio 2000-06. Aunque el proceso de elaboración fue escaso y poco participado, contó desde su inicio con el respaldo del sector. El balance de estos años es negativo: el colectivo de profesionales ha sido activo durante un período de anquilosamiento institucional.

La Sociedade Galega de Educación Ambiental surge del dinamismo creado alrededor de la EGEA; desde su creación, 2001, pretende fomentar una EA de calidad, impulsar la investigación y generar foros de formación e intercambio

El cambio de Gobierno permite a la SGEA liderar un nuevo proceso participativo que persigue diagnosticar el estado de la EA en Galicia y establecer nuevos retos

¿QUÉ ES EL PROYECTO FENIX?

Definimos Fenix como un proceso de procesos. El punto de partida es contar con los diagnósticos que existen en nuestra comunidad e iniciar procesos de análisis en sectores todavía poco conocidos, para abrir y consolidar espacios de trabajo, coordinación y colaboración.

Una vez más se trata de un trabajo sectorial que intentará concretarse en líneas de acción y recomendaciones., aunque con características diferenciadoras: se constituyeron cuatro grupos de trabajo, se amplía el perfil de agentes que participan, la transparencia e información durante todo el proceso, la utilización de diferentes líneas de investigación son algunas de las novedades

El proyecto está íntegramente financiado por la Consellería de Medio Ambiente e Desenvolvemento Sostible, quien contrata la asesoría y realización.

ORGANIZACIÓN DEL PROCESO DIAGNÓSTICO

Nivel 1: Comisión Técnica Coordinadora

Se encarga de diseñar y mantener la coherencia del proceso, administrar los recursos, coordinar el trabajo de los grupos, supervisar las conclusiones y realizar informes provisionales

Nivel 2: Grupo Operativo

Se encarga de asesoramiento metodológico, apoyo logístico, gestiones administrativas, edición de informes, trabajos de campo y recopilación de la documentación

Nivel 3: Grupos de Trabajo Sectorial

Se encarga de determinar el trabajo del grupo, definir directrices, proponer metodologías, diseñar instrumentos y organizar las actividades del grupo y recoger conclusiones y aportaciones

GRUPOS DE TRABAJO SECTORIAL

Grupo 1: Equipamientos para la Educación Ambiental y profesionalización

Estudio-diagnóstico sobre el desarrollo profesional
Iniciar proceso de regulación de los equipamientos

- *Implantar un proceso de mejora continua*
- *Carta de calidad para el sector profesional*

Grupo 2: Sistema educativo y ambientalización

Revisión de la situación en los centros educativos

- *Propuestas de acción en los centros educativos*

Grupo 3: Acción Social y participación social

Estudio diagnóstico del tejido asociativo
Diagnóstico de la EA en los Ayuntamientos

- *Mapas de diagnóstico y propuestas de acción*

Grupo 4: EA y cultura de la sostenibilidad

Estudio diagnóstico de prácticas y acciones sustentables

- *Divulgar y promover acciones*

METODOLOGIA

- Foros y mesas de participación
- DAFO
- Cuestionarios
- Delphi
- Entrevistas